

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 245/05-68

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. februára 2006 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobříka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya prerokoval sťažnosť J. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 1104/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 1104/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Považská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 1104/98 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. M. **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie vo výške 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Považská Bystrica **p o v i n n ý** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Považská Bystrica **j e p o v i n n ý** uhradiť trovy právneho zastúpenia J. M. vo výške 13 687 Sk (slovom trinásťtisícšesťstoosemdsiatsedem slovenských korún) advokátovi JUDr. T. B., P., v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti J. M. **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2004 doručená s'ťažnosť J. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. T. B., P., ktorá bola doplnená podaniami z 26. októbra 2005 a 16. novembra 2005 a ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Považská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 1104/98.

Ústavný súd s'ťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2005 a podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ju uznesením č. k. III. ÚS 245/05-49 prijal na ďalšie konanie. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, ktoré vzhľadom na charakter konania nemohlo prispieť k ďalšiemu objasneniu veci.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v nasledovne opísanom skutkovom stave:

Žalobca (v konaní vedenom na ústavnom súde sťažovateľ) sa žalobou z 10. decembra 1997 doručenu Okresnému súdu Čadca 13. marca 1998 domáhal, aby súd zaviazal R. K. zaplatiť čiastku 47 705 Sk. Podľa tvrdenia sťažovateľa žaloba mala všetky zákonom stanovené náležitosti a boli k nej priložené všetky súvisiace podklady. Pretože žalovaný účelovo zmenil bydlisko do okresu P., Okresný súd Čadca 28. augusta 1998 postúpil vec Okresnému súdu Považská Bystrica. Spis bol okresnému súdu doručený 11. septembra 1998. V priebehu ďalšieho konania okresný súd zisťoval pobyt žalovaného prostredníctvom Centrálnej evidencie pobytu obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici (ďalej len „CEPO“). Okrem toho zisťoval, na ktorom živnostenskom úrade je žalovaný evidovaný ako živnostník. Dňa 14. januára 1999 sa konalo na okresnom súde prvé pojednávanie, na ktoré sa žalovaný nedostavil. Pojednávanie bolo odročené na 22. september 1999. Uvedené pojednávanie bolo znova odročené, pretože žalovaný naň nebol políciou predvedený. V nasledujúcom období sa uskutočnilo na okresnom súde šesť pojednávaní, avšak ani na jedno sa žalovaný nedostavil a nebol ani predvedený orgánmi polície. Pre potreby jeho výsluchu bol spis viackrát zaslaný Okresnému súdu Čadca, v obvode ktorého sa mal žalovaný zdržiavať. Okresný súd Čadca viackrát vytýčil pojednávanie, aby ho vypočul, avšak napriek tomu, že bolo nariadené aj jeho predvedenie políciou, výsluch bol vykonaný až 13. júla 2004. Vzhľadom na to, že bolo potrebné vypočuť ešte ďalších svedkov, spis bol zaslaný dožiadaným okresným súdom v Čadci, Bratislave I a Bratislave II. Výsluchy

svedkov boli vykonané prostredníctvom dožiadaných okresných súdov 17. decembra 2004, 6. júna 2005 a 5. septembra 2005.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 1104/98 a prikázal okresnému súdu konať vo veci sp. zn. 6 C 1104/98 bez zbytočných prietáhov. Zároveň sťažovateľ žiada priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu, ktorá podala chronologický prehľad procesných úkonov a uviedla, že k prietahom v konaní došlo najmä tým, že nebolo riadne vykonané dožiadanie o výsluch odporcu prostredníctvom Okresného súdu Čadca. Poukazuje aj na to, že okresný súd nemohol zabezpečiť predvedenie odporcu, ktorý sa zdržiaval v obvode iného súdu, a nemohol mu byť ustanovený opatrovník, pretože bola známa jeho adresa a podľa správy polície sa v mieste bydliska zdržiaval. Nečinnosť Okresného súdu Čadca riešil zákonný sudca aj prostredníctvom predsedu Okresného súdu Čadca listom z 27. apríla 2004 pod č. Spr 366/04. Až po tom, ako bol odporca 13. júla 2004 vypočutý dožiadaným súdom, mohol súd začať vykonávať dôkazy – vypočúvať svedkov, čo znova bolo potrebné urobiť cestou dožiadaní.

Podpredsedníčka okresného súdu uvádza, že aj samotný sťažovateľ sťažil postup súdu tým, že sa bez ospravedlnenia štyrikrát nedostavil na pojednávanie, pričom súd až šetrením zistil, že sa nachádza vo väzbe, a samotný navrhovateľ túto skutočnosť súdu neoznámil.

Vo vyjadrení je vyslovený názor, že z obsahu spisu vyplýva, že zákonný sudca konal plynulo a bez priet'ahov vždy, keď mal úkony vykonávať priamo, a urobil všetky opatrenia na to, aby zabránil priet'ahom v konaní.

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej pripojených písomností a predovšetkým z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 1104/98 (predtým sp. zn. 5 C 246/98).

Dňa 13. marca 1998 podal navrhovateľ (v konaní vedenom na ústavnom súde s'ťažovateľ) návrh na zaplatenie 47 705 Sk ako náhrady mzdy a odstupného. Okresný súd Čadca ho 23. marca 1998 vyzval na zaplatenie poplatku za návrh a poplatok bol následne 6. apríla 1998 zaplatený. Dňa 12. júna 1998 bolo okresnému súdu oznámené, že odporca zmenil bydlisko, a okresný súd 24. júna 1998 zaslal odporcovi výzvu na novú adresu. Dňa 8. júla 1998 boli Okresnému súdu Čadca doručené oznámenie právnej zástupkyne odporcu o udelení plnomocenstva a žiadosť o zaslanie kompletného návrhu na začatie konania. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. oznámilo Okresnému súdu Čadca, že zásielka nebola odporcovi doručená. Na základe žiadosti Okresného súdu Čadca z 27. júla 1998 bolo 24. augusta 1998 Okresnému súdu Čadca doručené potvrdenie o trvalom pobyte R. K. z CEPO.

Dňa 11. septembra 1998 Okresný súd Čadca postúpil vec Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie s odôvodnením, že odporca pred podaním návrhu zmenil bydlisko. Okresný súd listom z 18. septembra 1998 zisťoval na Okresnom úrade Č., odbore živnostenskom a ochrany spotrebiteľa, či je odporca evidovaný ako podnikateľský subjekt. Na uvedený list bola okresnému súdu 30. septembra 1998 doručená záporná odpoveď. Okresný súd sa snažil zistiť uvedenú skutočnosť aj od jeho právnej zástupkyne, ale 22. októbra 1998 mu bola doručená odpoveď, že odporca sa od prevzatia veci s ňou vôbec neskontoval, a následne 3. decembra 1998 právna zástupkyňa odporcu oznámila, že jej odporca vypovedal plnomocenstvo. Okresný súd uznesením č. k. 6 C 1104/98-36

zo 7. januára 1999 nariadil predvedenie odporcu na pojednávanie konané 14. januára 1999. Navrhovateľ listom z 11. januára 1999 žiadal o preloženie súdneho pojednávania z dôvodu ochorenia jeho právnej zástupkyne. Prvé pojednávanie sa konalo 14. januára 1999, ale bolo odročené na 22. február 1999 z dôvodu neúčasti účastníkov konania. Okresný súd uznesením č. k. 6 C 1104/98-39 zo 14. januára 1999 nariadil predvedenie odporcu na pojednávanie konané 22. februára 1999. Dňa 18. januára 1999 Obvodné oddelenie Policajného zboru v P. oznámilo okresnému súdu, že nemohlo predviesť odporcu na pojednávanie konané 14. januára 1999, pretože sa nenachádzal na adrese uvedenej súdom. Pojednávanie, ktoré sa konalo 22. februára 1999, bolo odročené na neurčito, pretože sa nedostavil odporca. Okresný súd zisťoval pobyt odporcu prostredníctvom Obecného úradu v P., Obvodného oddelenia Policajného zboru P., CEPO. Dňa 2. marca 1999 bolo okresnému súdu doručené z CEPO potvrdenie o trvalom pobyte, ktorého adresa bola totožná s adresou bydliska, ktorú mal k dispozícii okresný súd. Právna zástupkyňa navrhovateľa listom z 2. marca 1999 oznámila okresnému súdu informácie o pobyte odporcu. Okresný súd uznesením č. k. 6 C 1104/98-47 z 19. marca 1999 nariadil predvedenie odporcu na pojednávanie konané 1. apríla 1999. Dňa 22. marca 1999 bola okresnému súdu oznámená Obvodným oddelením Policajného zboru P, adresa odporcu, na ktorej sa zdržiaval. Dňa 1. apríla 1999 sa konalo pojednávanie, na ktoré sa nedostavil odporca. Zo zápisnice z 19. mája 1999 vyplýva, že Okresný súd Čadca na základe dožiadania vypočul navrhovateľa. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. oznámilo Okresnému súdu Čadca informácie o pobyte odporcu, ktorý sa zdržiaval na predtým uvedenej adrese, ale aj v Českej republike na presne nezistenom mieste. Dňa 2. augusta 1999 bol spis vrátený z Okresného súdu Čadca po čiastočnom vybavení dožiadania. Okresný súd listom z 25. augusta 1999 znova zisťoval údaje o tom, na akej adrese sa zdržiava odporca. Dňa 8. decembra 1999 bola Okresnému súdu Čadca doručená žiadosť okresného súdu o výsluch odporcu.

Ďalšie pojednávanie sa konalo 3. marca 2000, navrhovateľ ospravedlnil svoju neúčasť na ňom z pracovných dôvodov, ale pojednávania sa zúčastnila jeho právna zástupkyňa. Nedostavil sa však odporca aj napriek tomu, že predvolanie mu bolo doručené. Bolo nariadené opätovné predvolanie odporcu na 17. marec 2000. Dňa 11. apríla 2000 bol

okresnému súdu doručený list navrhovateľa, ktorým poukazuje na nevhodné správanie odporcu a žiada súd, aby urobil opatrenia. Navrhovateľ 1. júna 2000 telefonicky oznámil okresnému súdu novú adresu, na ktorej sa zdržiava odporca. Zo zápisnice Okresného súdu Čadca z 8. júna 2000 vyplýva, že odporca sa znova nedostavil na vypočutie aj napriek tomu, že Obvodné oddelenie Policajného zboru K. mu 8. júna v ranných hodinách doručilo predvolanie. Navrhovateľ bol prítomný. Okresný súd Čadca sa pokúsil o doručenie predvolania odporcovi aj prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru K. a odporcovi bolo predvolanie doručované aj na adresu, ktorú súdu oznámil navrhovateľ. Okresný súd Čadca uznesením č. k. Cd 137/99-75 zo 7. augusta 2000 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie konané 14. septembra 2000, avšak odporca na uvedenej adrese nebol zastihnutý. Okresný súd Čadca uznesením č. k. Cd 137/99-85 z 19. decembra 2000 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie konané 25. januára 2001.

Zo zápisnice Okresného súdu Čadca z 25. januára 2001 vyplýva, že účastníci sa na pojednávanie nedostavili. U navrhovateľa nebolo vykázané doručenie, odporca nebol predvedený. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Okresný súd Čadca uznesením č. k. Cd 137/99-80 z 29. marca 2001 znova rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie konané 30. apríla 2001. V spise je vložená nedoručená zásielka navrhovateľovi s poznámkou, že navrhovateľ sa odsťahoval do Ž. a adresu nezanechal. Zásielka bola vrátená súdu 8. apríla 2001. Odporca telefonicky oznámil súdu, že 30. apríla 2001 bol mimo svojho bydliska, a súd mu stanovil nový termín na 14. máj 2001, ktorý zobral na vedomie. V spise je vložená nedoručená zásielka pre navrhovateľa, ktorá bola súdu vrátená 11. mája 2001, pretože nebol zastihnutý na uvedenej adrese, a zásielka pre odporcu bola súdu vrátená 27. júna 2001, lebo nebola vyzdvihnutá. Okresný súd Čadca uznesením č. k. Cd 137/99-98 zo 4. októbra 2001 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie 23. októbra 2001. Zo zápisnice Okresného súdu Čadca z 23. októbra 2001 vyplýva, že na pojednávanie sa nedostavil odporca. Pred začatím konania telefonicky oznámil, že sa nemôže dostaviť na výsluch z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti. Ďalej uviedol, že pohľadávka voči navrhovateľovi je vyplatená a vo veci zašle súdu vyjadrenie. Žiadal, aby vec bola vrátená okresnému súdu, a uviedol, že na procesný súd sa dostaví. Dňa 31. decembra 2001 bol

okresnému súdu vrátený spis z Okresného súdu Čadca bez vybavenia dožiadania, pretože odporca nebol zastihnutý na adresách, na ktorých sa mal zdržiavať.

Dňa 14. februára 2002 sa konalo pojednávanie na okresnom súde, na ktoré sa nedostavili účastníci konania. Pojednávanie bolo odročené na 14. marec 2002. Na pojednávanie 14. marca 2002 sa účastníci znova nedostavili, odporca svoju neúčast' telefonicky ospravedlnil. Pojednávanie bolo odročené na 21. marec 2002. Listom z 20. marca 2002 právna zástupkyňa navrhovateľa ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní 21. marca 2002 so zdôvodnením, že predvolanie jej bolo doručené 18. marca 2002 a má krátky čas na skontaktovanie sa s navrhovateľom, ktorý zmenil adresu bydliska. Zároveň dodatočne ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní 14. marca 2002, pretože toto pojednávanie kolidovala s nutnou obhajobou na ďalšom pojednávaní, o čom priložila kópiu predvolania. Na pojednávanie 21. marca 2002 sa účastníci nedostavili, a preto bolo odročené na 11. apríl 2002. Dňa 9. apríla 2002 bol okresnému súdu doručený list právnej zástupkyne navrhovateľa, v ktorom žiadala ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní 11. apríla 2002 pre naliehavé pracovné povinnosti, ale aj preto, že 6. apríla 2002 jej bol doručený list od manželky navrhovateľa, ktorý má byť údajne vo väzbe. Keďže viac ako rok sa s ňou ako právnou zástupkyňou neskontoval, žiada, aby bol vypočutý vo väzbe prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Žilina, či naďalej trvá na návrhu. Na pojednávanie 11. apríla 2002 sa účastníci nedostavili a pojednávanie bolo odročené na neurčito. Prostredníctvom Ústavu na výkon väzby v Ž. okresný súd zisťoval, či je navrhovateľ vo väzbe. Okresný súd listom z 22. mája 2002 žiadal Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru v Ž. o súhlas na výsluch a následne 5. júna 2002 žiadal Okresný súd Žilina o výsluch navrhovateľa vo väzbe. Zo zápisnice z výsluchu z 3. júla 2002 vyplýva, že navrhovateľ bol vypočutý a trvá na svojom návrhu a splnomocnil svoju právnú zástupkyňu, aby ho vo veci zastupovala, pretože sa teraz nebude môcť zúčastňovať na pojednávaní. Na pojednávanie 2. septembra 2002 sa nedostavili účastníci konania, aj keď im predvolanie bolo doručené. Okresný súd listom z 2. septembra 2002 žiadal Okresný súd Čadca o výsluch právnej zástupkyne a odporcu. Zo zápisnice Okresného súdu Čadca z 18. októbra 2002 vyplýva, že na výsluch sa dostavila právna zástupkyňa navrhovateľa, ale odporca sa na výsluch nedostavil. Okresný súd listom zo 14. októbra 2002 urgoval Okresný

súd Čadca, že nevybavil dožiadanie v stanovenej 30-dňovej lehote. Okresný súd Čadca uznesením sp. zn. 1 Cd 70/02 z 15. novembra 2002 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie 13. decembra 2002. Okresný súd listom z 10. decembra 2002 urgoval zaslanie spisu z Okresného súdu Čadca. Odporca nebol Obvodným oddelením Policajného zboru K. predvedený na pojednávanie, pretože na uvedenej adrese nikto neotváral dvere. Okresný súd Čadca listom z 19. decembra 2002 oznámil okresnému súdu, že odporca sa 3-krát nedostavil na pojednávanie.

Dňa 15. januára 2003 bol spis vrátený okresnému súdu bez vybavenia dožiadania. Okresný súd listom z 23. januára 2003 opätovne žiadal Okresný súd Čadca o výsluch odporcu s odporúčením, nech sú využité všetky prostriedky prípustné Občianskym súdnym poriadkom. Z úradného záznamu Okresného súdu Čadca vyplýva, že odporca sa telefonicky informoval na súde, v akej veci je predvolaný na 7. marec 2003, a oznámil, že napriek svojej práceneschopnosti sa na pojednávanie dostaví. Na pojednávanie sa však nedostavil a nový termín bol vytýčený na 4. apríl 2003. Okresný súd Čadca uznesením sp. zn. 4 Cd 2/03 z 12. marca 2003 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie 4. apríla 2003. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. 8. apríla 2003 oznámilo súdu, že došlo k doručeniu písomnosti. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. listom z 11. apríla 2003 oznámilo, že odporca nemohol byť predvedený, pretože sa na uvedenej adrese nezdržiaval. Okresný súd Čadca uznesením č. k. 4 Cd 2/03-152 zo 6. mája 2003 rozhodol o predvedení odporcu na pojednávanie 30. mája 2003. Okresný súd Považská Bystrica listom z 12. mája 2003 žiadal Okresný súd Čadca o uskutočnenie výsluchu obratom. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. znova nepredviedlo odporcu na pojednávanie 30. mája 2003, pretože nebol prítomný doma a podľa tvrdenia otca odišiel na lekárske ošetrovanie. Rovnako ani na pojednávanie, ktoré sa malo konať 4. júla 2003, sa nepodarilo na základe uznesenia Okresného súdu Čadca predviesť odporcu, pretože sa nezdržiaval na uvedenej adrese. Následne Okresný súd Čadca 30. júla 2003 vrátil nevybavené dožiadanie o výsluch odporcu okresnému súdu so zdôvodnením, že odporca bol 3-krát predvolaný na výsluch a 4-krát bolo uznesením nariadené jeho predvedenie prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru K., ktoré však nebolo realizované, lebo odporca sa v mieste bydliska nezdržiaval. Okresný súd sa listom z 5. augusta 2003 znova obrátil na Okresný súd Čadca s dožiadanim

o výsluch odporcu, avšak odporca sa na výsluch 29. septembra 2003 nedostavil. Okresný súd listom z 10. októbra 2003 urgoval vykonanie výsluchu na Okresnom súde Čadca. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. listom zo 14. októbra 2003 oznámilo, že doručenie zásielky odporcovi bolo vykázané, čo potvrdil podpisom. Odporca sa 10. novembra 2003 telefonicky informoval na Okresnom súde Čadca ohľadne predvolania. Okresný súd Čadca uznesením sp. zn. 10 Cd 13/03 zo 14. novembra 2003 uložil odporcovi poriadkovú pokutu vo výške 15 000 Sk.

Okresný súd Čadca listom zo 17. marca 2004 žiadal CEPO o zaslanie správy o trvalom pobyte odporcu. Správa o trvalom pobyte mu bola doručená 25. marca 2004. Okresný súd Čadca 13. apríla 2004 vrátil dožiadanie bez vybavenia okresnému súdu, ktorý listom z 27. apríla 2004 informoval predsedu Okresného súdu Čadca o nevybavení dožiadania a nesprávnom postupe súdu a žiadal ho o vybavenie spisu, ktorý bol opäť zaslaný Okresnému súdu Čadca. V spise je vložený úradný záznam zo 4. júna 2004, z ktorého vyplýva, že na predvolanie sa nedostavil odporca a doručenie zásielky u neho nebolo vykázané. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. listom zo 7. júna 2004 oznámilo, že doručenie zásielky odporcovi nevykonalo, pretože nikto neotváral. Opatrením predsedníčky Okresného súdu Čadca z 23. júna 2004 bola vec pridelená na vybavenie inej sudkyňi (Mgr. A. K.). Uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 1 Cd 15/2004 z 24. júna 2004 bolo rozhodnuté o predvedení odporcu na výsluch v ktorýkoľvek pracovný deň od 8.00 h do 14.00 h pred sudkyňu Mgr. A. K. Podpredsedníčka Okresného súdu Čadca listom z 23. júna 2004 informovala okresný súd o postupe pri zabezpečení dožiadaného výsluchu odporcu. Dňa 13. júla 2004 bol na Okresnom súde Čadca vypočutý odporca.

Na pojednávanie, ktoré sa konalo 26. augusta 2004, sa účastníci konania nedostavili. Pojednávanie bolo odročené na neurčito. Zo zápisnice z pojednávania vyplýva, že prostredníctvom Okresného súdu Bratislava II budú vypočutí svedkovia Ing. J. M. a Ing. R. K. a prostredníctvom Okresného súdu Čadca svedok J. J. Okresný súd listom z 26. augusta 2004 žiadal odporcu, aby mu doručil doklady o okamžitom zrušení pracovného pomeru navrhovateľa a ďalšie doklady. Okresný súd listom zo 16. augusta 2004 žiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru K. o doručenie zásielky odporcovi. Listami z 26. augusta 2004

okresný súd dožiadal Okresný súd Bratislava II a Okresný súd Čadca o výsluch svedkov. Okresný súd Bratislava II listom z 31. augusta 2004 oznámil okresnému súdu, že postúpil jeho dožiadanie Okresnému súdu Bratislava III. Obvodné oddelenie Policajného zboru K. 30. septembra 2004 oznámilo okresnému súdu, že doručilo zásielku do vlastných rúk odporcovi. Okresný súd Bratislava III vrátil 22. októbra 2004 nevybavené dožiadanie o výsluch svedkov so zdôvodnením, že sa na uvedenej adrese nezdržiavajú. Okresný súd Čadca taktiež nevypočul svedka, pretože sa 1. októbra ani 19. októbra 2004 nedostavil na vypočutie. Nebolo mu možné ani doručiť predvolanie, a to ani prostredníctvom Obvodného oddelenia Policajného zboru Č., pretože sa nenachádzal na uvedenej adrese. Následne po zistení adresy svedka Okresný súd Čadca 17. decembra 2004 vypočul uvedeného svedka.

Vypočutie svedkov bývajúcich v jednotlivých obvodoch okresných súdov Bratislava sa uskutočnilo až 6. júna 2005 a 5. septembra 2005, pretože Okresný súd Bratislava IV mal najprv problém so zistením adres ich trvalého pobytu a následne po vypočutí svedka Ing. J. M. postúpil spis okresného súdu sp. zn. 6 C 1104/98 Okresnému súdu Bratislava I, ktorý bol miestne príslušný na výsluch svedka Ing. R. K. Dňa 16. septembra 2005 Okresný súd Bratislava I vrátil uvedený spis okresnému súdu.

III.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo na to, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 38 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené

v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98, I. ÚS 3/00).

Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť vecí“, ústavný súd vychádzajúc z obsahu preskúmaného na vec sa vzťahujúceho písomného materiálu a zisteného priebehu konania konštatuje, že doterajšia dĺžka konania nie je ovplyvnená právnou a ani faktickou náročnosťou (zložitosťou) veci.

Správanie účastníka je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z hľadiska hodnotenia podľa uvedeného kritéria je potrebné poukázať na to, že odporca úplne ignoroval spoluprácu s okresným súdom, vyhýbal sa jednotlivým pojednávaniam a značne prispel k zdĺhavosti konania. V priebehu roku 2001 okresný súd mal taktiež problém doručiť zásielky navrhovateľovi (t. j. sťažovateľovi), pretože zmenil trvalé bydlisko a následne bol vo väzbe a tieto skutočnosti okresnému súdu neoznámil.

Aj sťažovateľ prispel ku predlžovaniu konania neúčastou na pojednávaniach 14. marca 2002 a 21. marca 2002 súvisiacou s nedostatočnou súčinnosťou v tom, že súdu neoznámil, že sa nachádza vo väzbe. Táto nedostatočná súčinnosť sťažovateľa však zásadne neovplyvnila celkovú dĺžku konania ani nespôsobilá neefektívnosť postupu okresného súdu.

Tretím hodnotiacim kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva prejednať vec v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Pri skúmaní toho, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu označeného základného práva, ústavný súd zistil, že priebeh takmer celého preskúmaného

konania je poznačený prieťahmi. Konanie, ktoré sa začalo v roku 1998, doteraz nie je právoplatne ukončené a okresný súd v období od decembra 1999 do júla 2004 sám vo veci konal iba deväť mesiacov a ostatné obdobie sa 5-krát obrátil s dožiadanim o výsluch odporcu na Okresný súd Čadca napriek tomu, že stále vrátil nevybavené dožiadanie okresnému súdu a odporcu vypočul až 13. júla 2004. Okresný súd mal byť aktívnejší a buď sám vypočuť odporcu, a to aj za cenu, že by využil všetky dostupné prostriedky podľa Občianskeho súdneho poriadku a prinútil odporcu spolupracovať so súdom, resp. obrátiť sa na predsedu Okresného súdu Čadca so žiadosťou o účinnú spoluprácu, tak ako to realizoval v apríli 2004 a jeho dožiadanie bolo kladne vybavené v priebehu 2 a pol mesiaca.

V konaní okresného súdu sp. zn. 6 C 1104/98 teda došlo ku zbytočným prieťahom v celkovej dĺžke takmer štyroch rokov, ktoré treba považovať za porušenie základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré boli zapríčinené neefektívnym konaním okresného súdu.

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd rozhodol o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote, a preto prikázal okresnému súdu, aby v uvedenom súdnom konaní konal bez zbytočných prieťahov.

V súvislosti s úpravou sťažnosti čl. 127 ods. 3 ústavy ustanovuje: „Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.“

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“. Z ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadostučinenie.

Sťažovateľ v doplnení sťažnosti z 28. októbra 2005 požadoval primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000 Sk, avšak v ďalšom doplnení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 16. novembra 2005 žiadal priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 000 Sk. Výšku primeraného finančného zadostučinenia zdôvodnil neúmernou dĺžkou konania v jeho veci, počas ktorej je vystavený *„pocitom právnej neistoty, krivdy a poníženia, nespravodlivosti, márnosti a úzkosti, keď príslušný súd za neprimeranú dobu nerozhodol a ani nekonal v jeho veci (spore), pričom takéto konanie príslušného súdu vrhlo sťažovateľa do stavu hmotnej núdze, a bolo jednou z príčin rozpadu jeho manželstva...“*.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie a pri určovaní jeho výšky vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na to, že celková doba konania okresného súdu bola poznačená zbytočnými prietiahmi na strane okresného súdu, ústavný súd pri priznaní primeraného finančného zadostučinenia podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde považoval za primerané priznať ho sťažovateľovi vo výške 40 000 Sk. Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie primeraného finančného zadostučinenia nevyhovel.

Právny zástupca sťažovateľa v sťažnosti žiadal ústavný súd o priznanie trov právneho zastúpenia. Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnym zástupcom sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením

uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi bol právny zástupca ustanovený ústavným súdom a bol vo veci úspešný, preto je potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“) výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

V zmysle ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Ústavný súd preto vychádzal pri priznaní náhrady trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby vykonané v roku 2005 z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk.

Právny zástupca v sťažnosti vyčíslil trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. nasledovným spôsobom: trovy konania v sume 13 687 Sk (trovy právneho zastúpenia za štyri úkony právnej služby, prevzatie a príprava zastúpenia, preštudovanie spisu, porada s klientom, doplnenie sťažnosti, každý á 2 501 Sk = 10 004 Sk + 19 % DPH = 11 904 Sk + strata času 2 polhod. po 250 Sk + 4-krát režijný paušál á 150 Sk a cestovné 24. októbra 2005 v sume 638 Sk).

Ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. vo výške požadovanej právnym zástupcom sťažovateľa.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. februára 2006